

ЗБАЛАНСОВАНІ КЛАСТЕРИ:

«ВІКНО МОЖЛИВОСТЕЙ» ДЛЯ ЕНЕРГОНЕЗАЛЕЖНОСТІ

Станіслав Ігнат'єв,
доктор технічних наук, професор
Голова Ради Української асоціації
відновлюваної енергетики
CEO Solar Generation
засновник Харківського
енергетичного кластеру

1

ХАРКІВСЬКИЙ ЕНЕРГЕТИЧНИЙ КЛАСТЕР

Структура підприємств Харківського енергетичного кластеру

Інжинірингові
компанії

Будівельні
компанії

Виробники
обладнання

Фінансові та
консалтингові
установи

Структура генерації підприємствами кластеру

Геліоенергетика,
МВт

Теплогенерація,
МВт

Біогазова
генерація,
МВт

Енергоефективні
будівлі

1

ПРОБЛЕМИ = «ВІКНА МОЖЛИВОСТЕЙ»

ЕНЕРГЕТИЧНИЙ БАЛАНС ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ:

ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИЧНИЙ БАЛАНС Харківської області, 2021 р.

Електроенергія	млн. т у.п.	млрд. кВт рік	%
Всього в т.ч.:	2,785	7,841	100
1. Постачання в область	0	0	0
2. Власне виробництво	2,785	7,841	100
3. Витрачено:			
3.1. Направлено за межі області	0,0785	2,233	28,19
3.2. Втрати при переробці	0,075	-	2,69
3.3. Втрати при транспортуванні	0,355	1,009	12,75
3.4. Комунально-побутові нестатки	0,155	0,441	5,57
ВСЬОГО ВИТРАТ:	0,585	1,450	21,01
3.5. Продаж населенню	0,520	1,480	18,67
3.6. Спожито промисловістю	0,895	2,678	32,14

Втрачено у мережах на 18% більше, ніж спожито населенням

Втрачено у мережах 2/3 у порівнянні із споживанням промисловістю

2

РОГАНСЬКИЙ ЕНЕРГЕТИЧНИЙ ОСТРІВ

ЗЕЛЕНИЙ ЕНЕРГЕТИЧНИЙ ОСТРІВ

Розміщення діючих об'єктів ВДЕ: 1 – біогазова установка на полігоні ТПВ; 2 – будівництво біогазової установки із утилізації біовідходів; 3 – котельня на біомасі на тютюновій фабриці; 4 – сонячна електростанція

1. Біогазова установка на полігоні ТПВ

2,2 МВт електричної енергії

2,6 МВт теплової енергії

Стабільна генерація

3. Котельня на біомасі із когенерацією

6,0 МВт теплової енергії

4,5 МВт електричної енергії

Погодо залежна та добовонерівномірна генерація

2. Біогазова установка із утилізації відходів

6,0 МВт електричної
енергії

6,6 МВт теплової
енергії

Стабільна генерація

4. Сонячна електростанція

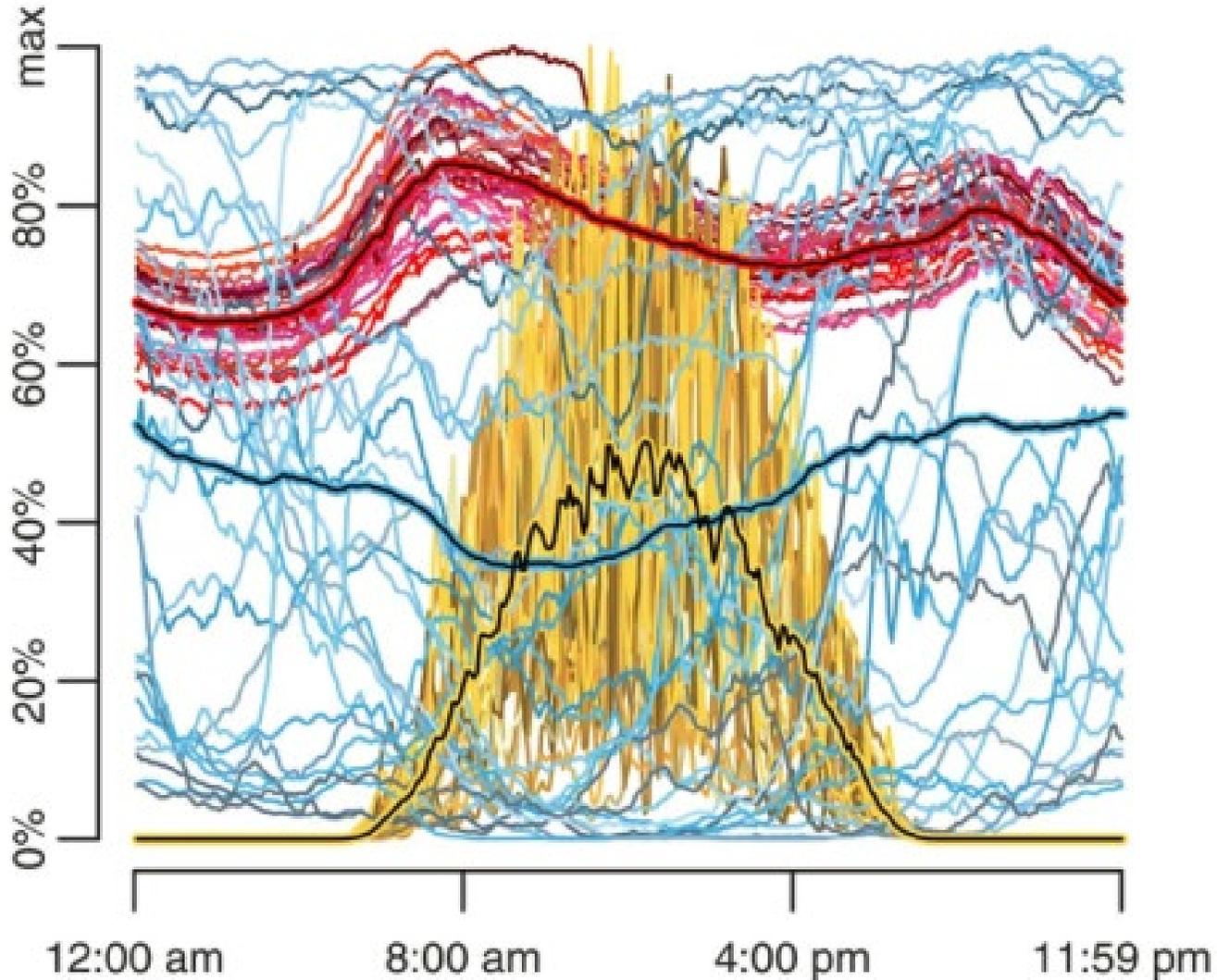

3,9 МВт електричної
енергії

Погодозалежна
нерівномірна
генерація

БАЛАНСУВАННЯ МЕРЕЖІ

- Розробляється програмний продукт для балансування енергетичним островом.
- Основним джерелом балансування стануть 2 газгольдери-накопичувачі на біогазових заводах.

3

ГЕЛІОГЕНЕРУЮЧІ КООПЕРАТИВИ

ГЕЛІОГЕНЕРУЮЧІ КООПЕРАТИВИ

В Харківській області функціонують 3 енергетичних генеруючі кооперативи, які використовують фотовольтаїчні елементи:

- ✓ На даху ОСББ у Харкові $\Sigma = 0,26$ МВт.
- ✓ На дахах 4х приватних будинків $\Sigma = 80$ КВт.
- ✓ На дахах 5х приватних будинків $\Sigma = 150$ КВт

ПЛЮСИ	МІНУСИ
<ol style="list-style-type: none"> 1. Можливість продавати 100 % генерованої енергії 2. Швидкість окупності проекту скорочується до 4-4,5 років (порівняно із 6-8 років при будівництві фізичною особою) 3. Можливість продажу/ передачі в оренду власної частки участі в кооперативі 4. Рефінансування проекту після повернення кредиту в банку	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ускладнена процедура отримання ТУ та підключення до мереж, оскільки це вже юридична особа. 2. Необхідність сплати ПДВ на отриманий прибуток. 3. Високий рівень недовіри у мешканців сільських громад до кооперації 4. Низький рівень соціальної активності для ініціювання кооперативу 5. Відсутність досконалої нормативно-правової бази

3

ГРОМАДИ 100% ВДЕ

1

ЗМІНА ПРІОРИТЕТІВ ГРОМАД

2

УПРАВЛІННЯ ЗЕМЛЯМИ

3

АКУМУЛЯЦІЯ ВНУТРІШНІХ РЕСУРСІВ

ЕНЕРГОЕФЕКТИВНІ ГРОМАДИ

100 % ВДЕ

ВЕСЕЛЕ

(Харківський район)

Гриньки

(Глобинський район,
Полтавська область)

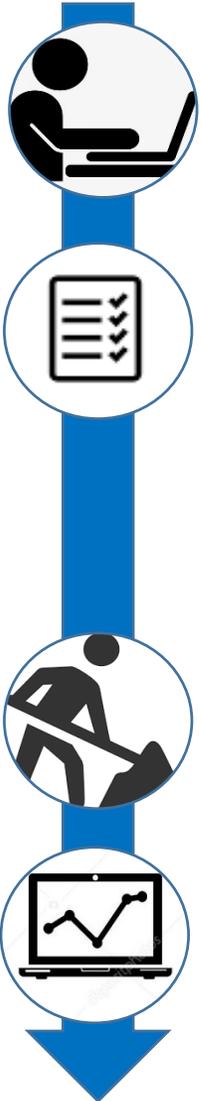

Чкаловська ОТГ

(Чугуївський район,
Харківська область)

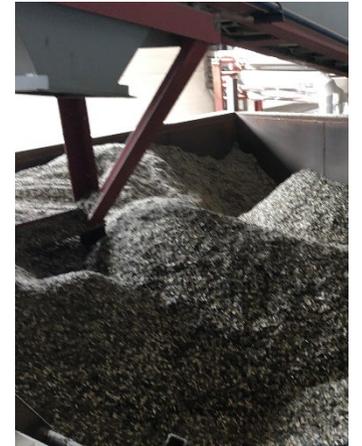

Кейс проектів «ready to build»

- ✓ Внесення інвестиційно-привабливих ділянок у межі населеного пункту (до створення ОТГ).
- ✓ Об'єднання ділянок під СЕС в один масив.
- ✓ Зміна цільового призначення земельних ділянок.
- ✓ Розробка та затвердження проектів землеустрою.
- ✓ Отримання кадастрових номерів.
- ✓ Розробка детального плану території.
- ✓ Проведення громадських слухань і затвердження плану.
- ✓ Отримання ТУ на підключення до мереж.
- ✓ Розробка містобудівних обмежень.
- ✓ Видача містобудівних умов.

БіоТЕЦ 5,8 МВт

СЕС 11,24 МВт

I комунальна сонячна електростанція

1,2 МВт електричної
енергії

I комунальна сонячна електростанція

Будівництво СЕС у 2 черги:

- 1а черга 0,4 МВт – власність громади (ресурси міжнародної технічної допомоги)
- 2а черга 0,8 МВт – власність інвестора (приватна інвестиція)

КЕЙС ПРОЕКТУ

1. Підготовчий етап:

- Створення КП у корпоративні права входить інвестор.
- КП не повинно бути споживачем електроенергії (тобто, не існує КП, що обслуговує об'єкти громади).

2. Початок будівельних робіт:

- Створення ФОНДУ РОЗВИТКУ ГРОМАДИ, який отримує прибуток КП у вигляді БЕЗПОВОРОТНОЇ ФІНАНСОВОЇ ДОПОМОГИ.

3. Запуск генерації:

- На першому етапі проекту створено 2 юридичні особи (грантоотримувач та отримувач інвестицій).
- Після вводу 2ї черги – об'єднання юридичних осіб.

4. АУКЦІОНИ

- Ексклюзивні права на продаж ЕЕ громаді (можливість «стимулюючого» тарифу з боку громади)

ДИТСАДОК - ЕЛЕКТРОСТАНЦІЯ

Споживання енергоносіїв:

- Загальне споживання – **30 кВт**
- Тепловий насос – **35 кВт**

Установлена потужність:

- На 2х скатах кровлі – **120 кВт**

КЕЙС ПРОЕКТУ

1. Підготовчий етап:

- Створення КП, яке є власником СЕС.
- Оголошення тендеру на оренду покрівлі через Prozorro.
- Укладання угоди на оренду (за умови реконструкції)

2. Підготовка документів:

- Погодження проекту будівництва у відділі освіти.
- Отримання сертифікації у Держстандартметрології щодо рівня електромагнітного випромінювання

3. Будівельні роботи:

- Реконструкція даху.
- Винесення інверторів за межі закладу дошкільної освіти (втрати електроенергії до 5%)

4. Запуск генерації:

- Укладання угоди з ДП «Енергоринок» за умови першочергового власного споживання (однак можливо і 100% продажу)

ПЛЮСИ та МІНУСИ

ПЛЮСИ	МІНУСИ
<ol style="list-style-type: none"> 1. Проект до стадії «ready to build» готується з боку громади за скороченою процедурою (до 2 місяців) 2. Можливість продавати 100 % генерованої енергії 3. Швидкість окупності проекту скорочується до 4-4,5 років (порівняно із 6-8 років при будівництві фізичною особою) 4. Можливість продажу/ передачі в оренду власної частки участі в кооперативі 5. Можливість реінвестування прибутку, отриманого громадою без оподаткування	<ol style="list-style-type: none"> 1. Необхідність глибокого опрацювання угоди для мінімізації ризиків, що може генерувати громада 2. Ймовірність виникнення «складностей бюрократії» 3. Високий рівень недовіри у мешканців сільських громад до інвестиційних проектів 4. Відсутність досконалої нормативно-правової бази

Дякую за увагу!

Станіслав Ігнат'єв

isd.ignatiev@gmail.com

+38 066 131 15 04